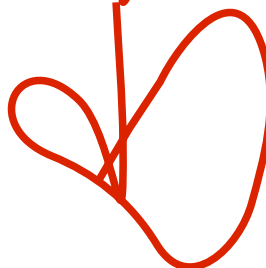

LIKABEHANDLINGSPLAN

Nyhammars förskola
Skinnskattebergs kommun

Dec- 2010

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	1
1.1 Bakgrund	1
1.1.1 lagar	1
1.1.2 Skollagen	1
1.1.3 Diskrimineringslagen	1
1.1.4 Lpfö 98	1
1.1.5 Skinnskattebergs kommuns skolplan	2
1.1.6 Handlingsplaner för Skinnskattebergs kommuns förskolor	2
2. DEFINITION AV KRÄNKANDE BEHANDLING	2
2.1 Direkt diskriminering och indirekt diskriminering	2
2.2 Trakasserier	2
2.3 Annan kränkande behandling	2
3. VISION	2
3.1 Vision för förskolan i Skinnskattebergs kommun	2
4. KARTLÄGGNING AV NULÄGET	2
4.1 Kartläggning av nuläget på Nyhammars förskola	3
4.2 Analys av resultat för Nyhammars förskola	3
5. MÅL	3
5.1 Mål för Nyhammars förskola	3
6. KONKRETA ÅTGÄRDER	4
6.1 Åtgärder för Nyhammars förskola	4
7. ANSVARFÖRDELNING	4
7.1 Förskolechefens ansvar	4
7.2 Förskolans ansvar	4
7.2.1 Nyhammars förskolas ansvar	5
7.3 Föräldrarnas ansvar	5
7.3.1 Till dig som förälder	5
8. INFORMATION OM LIKABEHANDLINGSPLANEN	5
9. ATT UTREDA OCH ÅTGÄRDA TRAKASSERIER OCH KRÄNKANDE BEHANDLING	5
9.1 Barn- barn	5
9.2 Vuxen- barn, vuxen- vuxen	5
9.3 Dokumentation	5
10. KVALITETSSÄKRING AV LIKABEHANDLINGSPLANEN	6
11. UTVÄRDERING	6

1. Inledning

Det demokratiska uppdraget

Det demokratiska uppdraget skall utgöra grunden för all verksamhet i förskolan, skolan, skolbarnomsorgen och vuxenutbildningen. Miljöerna skall vara utformade så att de är fria från förekomst av diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Miljön skall därmed genomsyras av ett gemensamt förhållningssätt som präglas av respekt, solidaritet och tolerans. Som förebilder för barn och ungdomar skall vi sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet, vilja och lust att lära. Personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet, men förskola/skola skall vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnens fostran och utveckling.

1.1 Bakgrund

1.1.1 Lagar

Från 2009-01-01 gäller lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens syfte är att förtydliga förskolans och skolans ansvar när det gäller att garantera alla barns och elevers trygghet i förskola och skola. Det innebär att diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion, sexuell läggning och funktionshinder förbjuds i förskoleverksamhet, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och gymnasieskola samt vuxenutbildning. Lagen innebär att barn och elever får ett lagligt skydd mot annan kränkande behandling. Skadestånd kan utdömas om inte förskolan/skolan kan påvisa att den fullgjort sitt uppdrag.

1.1.2 Skollagen (SFS 1985:1100)

1 Kap. 2§

”Verksamheten i skolan skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom skolan skall främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt skall den som verkar inom skolan...

1. främja jämställdhet mellan könen

2. aktivt motverka alla former av kränkande behandling som mobbing och rasistiska beteenden”.

14 Kap 8§

”Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan”. Lag (2008:571).

1.1.3 Diskrimineringslagen (2009-01-01)

1§

”Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder”

1.1.4 Lpfö 98

”Förskolan vilar på demokratins grund. Verksamheten ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. En viktig uppgift för verksamheten är att grundlägga och förankra de värden som vårt samhällsliv vilar på” (sid. 7).

1.1.5 Skinnskattebergs kommuns skolplan

(kapitlet Normer och Värden)

”Skolan har en viktig uppgift i att förmedla och förankra den värdegrund, som ett demokratiskt och humanistiskt samhälle är uppbyggt på.

Varje barn och ungdom skall ges insikt om människors lika värde oavsett bakgrund, kön religion eller nationalitet genom att själva bemötas med respekt och få behålla sin integritet. Denna insikt om varje persons unika personlighet och lika värde innebär att all form av kränkande behandling, så som mobbing och rasistiskt beteende, alltid skall motverkas aktivt. I detta arbete är det nödvändigt att skolan samverkar med andra aktörer.

Alla barn och ungdomar skall känna sig betydelsefulla, respekterade och trygga”.

1.1.6 Handlingsplaner för Skinnskattebergs kommuns förskolor

Öppenhet, respekt, solidaritet, påverkan, demokrati och ansvar. Dessa huvudområden lägger grunden för ett värdegrundsarbete (Normer och värden och Barns inflytande 2006, reviderad 2009).

2. Definition av kränkande behandling

(Skolverkets Allmänna råd och kommentarer för arbetet med att främja likabehandling, 2006).

2.1 Direkt diskriminering:

Ett barn behandlas sämre än andra barn.

Indirekt diskriminering:

Man behandlar alla lika trots olika behov och förutsättningar.

2.2 Trakasserier:

Ett uppträdande som kränker ett barns eller elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

2.3 Annan kränkande behandling:

Ett uppträdande som utan att vara diskriminering, kränker ett barns eller en elevs värdighet och saknar koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

3. Vision

3.1 Vision för förskolan i Skinnskatteberg

Förskolan skall verka för demokrati och allas lika värde. Förskolan skall vara en trygg plats där tillit, lek och arbetsglädje skapar lust att lära och stimulans att växa. Alla barn skall känna sig välkomna till förskolan. Vi accepterar olikheter och ser det som en tillgång för utvecklingen. Konflikter är en naturlig del av mänskligt samspel och får oss att växa som individer genom att vi hanterar dem på rätt sätt.

4. Kartläggning av nuläget

För att motverka trakasserier, diskriminering och annan kränkande behandling fortbildas personalen genom ett kontinuerligt återkommande skolutvecklingsarbete. Detta innebär att vi kontinuerligt under året reviderar våra handlingsplaner, ”Normer och värden” och ”Barns inflytande” med tillhörande beviskriterier. I värdegrundsarbetet utgör handlingsplanernas grundstenar, öppenhet, respekt, solidaritet, ansvar, demokrati och påverkan, basen för förskolans verksamhet. Till verksamheten finns även en specialpedagog som konsulteras vid behov.

4.1 Kartläggning av nuläget på Nyhammars förskola

Barnen

- ställer spontana frågor av olikartad karaktär
- vågar komma i konflikt med varandra. De litar på att vi vuxna hjälper till om det behövs och pratar om händelsen och respekterar varandra
- barnen är frimodiga och öppna för nya miljöer vid studiebesök och teatrar
- kommenterar sällan olikheter som handikapp, hudfärg etc. När det sker handlar det om att de vill veta orsaken till olikheten.
- släpper oftast in varandra i leken, ibland med hjälp av oss vuxna
- påminner varandra om att vara rädda om förskolans material, att ställa tillbaka leksaker på rätt plats och att använda dem på rätt sätt
- säger "tack för maten", "tack" till kompisen när den skickat något de bett om
- säger hej när de kommer och går hem
- tar spontant emot gäster, hälsar och frågar vad de heter
- frågar kompisen vad den vill ha, samarbetar spontant
- hjälper varandra i olika praktiska sammanhang, ex. en äldre hjälper en yngre med handtvätt, kläder, vid matbordet
- tröstar spontant kamrater som gjort sig illa
- visar empati för varandra i konflikter
- kommer med förslag och önskemål om aktiviteter, böcker och material

4.2 Analys av resultat för Nyhammars förskola

Stor barngrupp med många inskolningar av små barn. Delvis ny personal. Sjukfrånvaro, semester och vikariebrist i slutet av terminen. Gemensamt arbetssätt utifrån värdegrunden, men vi har under hösten haft återkommande diskussioner om förhållningssätt till barnen. För att förebygga kränkningar anser personalen att det är viktigt med vuxennärvaro i barnens lek, tyvärr har vi p.g.a. barngruppens storlek inte alltid lyckats med den ambitionen. Eftersom vi har haft andra förutsättningar har vi fått jobba mer med förhållningssätt till varandra. Personalen arbetar med att vara goda förebilder för barnen. Föräldrar och personal har haft dialoger angående händelser på förskolan, och föräldrar har känt sig trygga med att detta har diskuterats bland barnen.

5. Mål

Vi skall utifrån våra handlingsplaner "Normer och värden" och "Barns inflytande" vara en förskola

- fri från kränkningar
- där alla, både barn och vuxna känner sig trygga, upplever humor och glädje.
- där all personal arbetar för en miljö som kännetecknas av värme och engagemang
- där föräldrarna känner sig trygga när de lämnar sina barn.

5.1 Mål för Nyhammars förskola

- där alla hälsar på varandra när man kommer
- där man hälsar på den som kommer in på förskolan
- där man alltid följer upp uppkomna konflikter

6. Konkreta åtgärder

- Personalen på förskolorna gör barnintervjuer en gång per termin där det framkommer hur barnen upplever sin vistelse på förskolan.
- I barnobservationer som görs kontinuerligt av personalen framkommer hur barnen interagerar i gruppen.
- Beviskriterierna baserade på handlingsplanerna ”Normer och Värden” och ”Barns inflytande”, är mätmetoder som används kontinuerligt för att åskådliggöra hur personalgrupperna uppnår de uppsatta målen.
- Föräldraenkät en gång per år för att få veta hur föräldrarna upplever barnens vistelse på förskolan.
- Daglig kontakt med föräldrar främjar relationen och ger trygghet mellan barn, föräldrar och personal.
- Utvecklingssamtal minst 1 ggr per termin där föräldrar och personal samtalar om barnets upplevelse av sin vistelse och situation på förskolan. Ibland deltar barnet i samtalet.
- Handlingsplaner upprättas för barn i behov av stöd. Dessa används endast under barnets förskoletid om inte förälder begär annat.

6.1 Åtgärder för Nyhammars förskola

- Vid behov påminner vi barnen om att hälsa och tacka
- Hög vuxennärvaro i barnens lek prioriteras
- Personalen för fortlöpande diskussioner omkring förhållningssätt till varandra
- Vi visar barnen respekt, ärlighet och erkänner misstag

7. Ansvarsfördelning

7.1 Förskolechefens ansvar

I lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67) talas i 3§ om huvudmannens/rektors ansvar för att anställda följer sina skyldigheter när de handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

- Upprätta en Likabehandlingsplan som årligen utvärderas i förskolans/skolans kvalitetsarbete.
- Att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.
- Att motverka direkt och indirekt diskriminering enligt kriterier fastställda i lagen.
- Att utreda och vidta åtgärder mot trakasserier och annan kränkande behandling.

● 7.2 Förskolans ansvar

(Lpfö 98)

”Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan skall hålla levande i arbetet med barnen”

(Förskolans värdegrund och uppdrag, Grundläggand värden)

Alla som arbetar i förskolan skall:

”visa respekt för individen och medverka till att det skapas ett demokratiskt klimat i förskola, där samhörighet och ansvar kan utvecklas och där barnen får möjlighet att visa solidaritet och stimulera barnens samspel och hjälpa dem att bearbeta konflikter samt reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra”

(2.1 Normer och värden, Riktlinjer).

7.2.1 Nyhammars förskolas ansvar

- Vid en diskriminering eller kränkning har vi det yttersta ansvaret att omedelbart vidta nödvändiga åtgärder
- Snarast informera föräldrarna.

7.3 Föräldrarnas ansvar

- Prata med ditt barn om kränkande behandling. Är något barn utsatt? Är någon ensam?
- Ta kontakt med förskolan om ditt barn berättar om trakasserier och kränkande behandling.
- Vi måste hjälpas åt för att skapa en förskola där alla har det bra.

7.3.1 Till dig som förälder:

Alla vuxna måste ta ansvar för barnens trygghet och därigenom skapa en förskola där alla har det bra.

- Lyssna på ditt barn
- Fråga mer om det behövs
- Reagera och kontakta personalen

8. Information om Likabehandlingsplanen

- Vid inskolning och utvecklingssamtal
- Vid nyanställningar av personal
- På Skinnskattebergs hemsida

9. Att utreda och åtgärda trakasserier och kränkande behandling

Vid alla frågor om trakasserier och kränkningar gäller som utgångspunkt dialog och samtal.

9.1 Barn- barn (gäller att en vuxen deltar)

- Uppmärksamma, prata med barnen om det som hänt
- Låt alla barn som kan och vill få talutrymme
- Lyssna in de inblandades berättelse. Som pedagog vet du aldrig var det började!
- Ställ ”öppna frågor” t.ex -”Hur kände du då”? - ”Hur tänkte du då”? - ”Kunde du gjort på något annat sätt”? - ” Hur tror du att X kände det”?
- Skuldbelägg ingen! Berättelsen är sann och upplevd av den som har ”ordet”.
- När de involverade barnen fått sagt sitt, så skall alla vara överens om att det känns bra.

9.2 Vuxen-barn, vuxen-vuxen

- Lyssna in situationen. Ha modet att reagera om det behövs
- Diskussion mellan de vuxna skall ske utan att barnen är närvarande.
- Vid upprepade tillfällen kontaktas enhetschef, som i sin tur vidtar lämpliga åtgärder.

9.3 Dokumentation

- Personalen skriver ned vad som inträffat och vilka som fått information
- Personalen gör vid behov en skriftlig handlingsplan. Den används för att synliggöra vad det enskilda barnet eller en grupp barn, behöver för stöd av de vuxna för att t.ex förändra ett negativt beteende (se bilaga).

10. Kvalitetssäkring av Likabehandlingsplanen

- Alla vuxna inom förskolan skall känna till och aktivt arbeta för att Likabehandlingsplanen hålls levande.
- Nyanställd personal, vikarier och andra skall informeras om att en Likabehandlingsplan finns.
- Utifrån ålder skall Likabehandlingsplanen presenteras i barngruppen och den vuxne skall på ett enkelt och lättsamt sätt involvera barnen i dess innehåll.
- Likabehandlingsplanen skall finnas på Skinnskattebergs hemsida.
- Likabehandlingsplanen är en del av förskolans kvalitetsredovisning.

11. Utvärdering

- Personalen utvärderar och reviderar Likabehandlingsplanen i samband med den årliga kvalitetsredovisningen.
- Föräldrar har tillfälle att lämna in synpunkter på förskolans arbete i den årligt återkommande enkäten.
- Föräldrarådet får lämna synpunkter på Likabehandlingsplanen i samband med den årliga redovisningen.

Reviderad 20101230